

Briuselis, 2025 m. spalio 1 d.
(OR. en)

13442/25

Tarpinstitucinė byla:
2013/0072 (COD)

AVIATION 130
CONSOM 194
CODEC 1408

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. rugsėjo 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies pakeičiami Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, ir Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru, priėmimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 630 final.

Priedama: COM(2025) 630 final

Briuselis, 2025 09 30
COM(2025) 630 final

2013/0072 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies pakeičiami Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, ir Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru, priėmimo

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies pakeičiami Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, ir Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru, priėmimo

(Tekstas svarbus EEE)

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai data (dokumentas COM(2013) 130 <i>final</i> – 2013/0072 COD):	2013 m. kovo 13 d.
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės data:	2013 m. liepos 11 d.
Per pirmąjį svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data:	2014 m. vasario 5 d.
Pakeisto pasiūlymo perdavimo data:	nėra duomenų
Tarybos pozicijos priėmimo data:	2025 m. rugsėjo 29 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Pasiūlymu siekiama geriau ginti keleivių teises. Pirma, jame paaiškinami pagrindiniai principai ir atitinkamos keleivių teisės, dėl kurių praeityje yra kilę daug ginčų tarp oro transporto bendrovių ir keleivių. Antra, juo gerinama ir koordinuojama nacionaliniu lygmeniu įgyvendinama vykdymo užtikrinimo politika. Pasiūlymu taip pat siekiama geriau atsižvelgti į oro vežėjų finansines galimybes ir užtikrinti geresnę keleivių teisių, susijusių su netinkamu bagažo tvarkymu, gynimą.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

2025 m. rugsėjo 29 d. per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija atspindi 2025 m. birželio 5 d. Tarybos pasiektą politinį susitarimą.

Pagrindiniai šio susitarimo aspektai:

Reglamentas (EB) Nr. 261/2004 (oro transporto keleivių teisės)

Kompensacijos ribos – Taryba sumažino ribinių atstumų skaičių nuo trijų iki dviejų: vienas – iki 3 500 km nuotolio kelionėms, kitas – kelionėms, kurių nuotolis didesnis kaip 3 500 km. Ji nustatė, kad vėlavimo atveju kompensacijos riba yra 4 valandos (iki 3 500 km nuotolio kelionėms) ir 6 valandos (kelionėms, kurių nuotolis didesnis

kaip 3 500 km). Buvo nustatyta, kad kompensuojamos sumos yra atitinkamai 300 EUR ir 500 EUR, ir jos bus peržiūrėtos pirmojoje Komisijos ataskaitoje praėjus trejiems metams nuo peržiūrėto reglamento taikymo pradžios dienos. Tomis nuostatomis siekiama apsaugoti keleivių teises, kartu atsižvelgiant į oro vežėjams tenkančią finansinę naštą.

Teisė į kompensaciją skrydžio atšaukimo atveju suteikiama ir tais atvejais, kai keleiviams apie atšaukimą pranešama likus mažiau nei 14 dienų iki išvykimo ir jie pasirenka atgauti sumokėtą sumą arba vykti kitu maršrutu kitu jiems patogiu laiku. Jei skrydis atšaukiamas, oro transporto bendrovė privalo pateikti keleiviams iš anksto užpildytas kompensacijos prašymų formas. Taip geriau ginamos keleivių teisės.

Kaip siūlo Komisija, teisė atgauti sumokėtą sumą arba vykti kitu maršrutu ir gauti kompensaciją taikoma **skrydžio atidėjimo ilgam laikui** atveju ir **pavėlavimo į jungiamąjį skrydį** atvejais.

Nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų ir neteisminių institucijų vaidmuo: kaip siūlo Komisija, patikslinamas nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų (bendrosios stebėsenos) vaidmuo, palyginti su atskirus skundus nagrinėjančiomis įstaigomis (neteisminis ginčų sprendimas).

Tačiau Taryba panaikino galimybę Komisijai prašyti nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų ištirti konkrečią įtariamą vieno ar kelių oro vežėjų taikomą praktiką ir pranešti savo išvadas Komisijai. Todėl nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų vaidmens stiprinimas yra ne tokio plataus užmojo kaip Komisijos pasiūlyme. (Tą patį Taryba padarė ir su panašia nuostata, pasiūlyta dėl kitų transporto rūšių keleivių teisių ir dėl daugiarūšio transporto keleivių teisių savo bendruosiuose požiūriuose dėl COM(2023)752 ir 753).

Neteisminio ginčų sprendimo atveju (16a straipsnis) valstybėms narėms paliekama teisė pasirinkti mechanizmą. Komisijos manymu, reikia vengti nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų procedūros vykdymo be procedūrinių garantijų. Šiuo klausimu Tarybos pozicija nesutampa su Komisijos pasiūlymu.

Be to, ryšį su Direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus ginčų sprendimo reikia toliau koreguoti, siekiant užtikrinti, kad nė viena reglamento nuostata netrukdytų vartotojams dėl savo asmeninių ginčų sprendimo kreiptis į alternatyvaus ginčų sprendimo įstaigas pagal Direktyvą 2013/11/ES ir neapribotų valstybių narių pareigos užtikrinti galimybę naudotis nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų paslaugomis oro transporto srityje.

Nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų teikiamos ataskaitos: nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos savo veiklos ataskaitas privalo teikti tik kas penkerius metus. Toks ataskaitų teikimas yra ne tokio plataus užmojo kaip Komisijos pasiūlyme numatyta metinė ataskaita ir neleidžia reguliariau stebėti nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų veiklos. (Dėl kitų transporto rūšių nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos turi teikti ataskaitas kas dvejus metus, o naujausia informacija pateikiama Reglamente (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų).

Kompensacija: aiškesnės taisyklės dėl skundų ir kompensavimo terminų, susijusių su keleivių skundais dėl vežėjų ir tarpininkų, nustatant aiškius terminus ir prievolę pranešti apie šias taisykles keleiviams ir atsakyti keleiviams dėl esmės. Prašymą dėl

kompensacijos arba skundą oro vežėjui keleiviai gali pateikti per šešis mėnesius; oro vežėjas privalo per 14 dienų sumokėti kompensaciją arba pateikti pagrįstą atsakymą. Tai atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Tačiau pareiga mokėti kompensaciją taikoma tik tam tikrą sutrikdytą skrydį vykdančiam oro vežėjui, o pagal galiojančias taisykles, kaip išaiškino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas bylose C-502/18 (*České aerolinie*), C-367/20 (*KLM*) ir C-561/20 (*United Airlines*), keleiviai gali reikalauti kompensacijos iš bet kurio vežėjo, vykdančio kelionės atkarpą. Komisija šio apribojimo nesiūlė.

Ypatingos aplinkybės: Taryba išplėtė nebaigtinį ypatingų aplinkybių, dėl kurių oro vežėjai gali būti atleisti nuo pareigos mokėti kompensaciją, sąrašą ir įtraukė reikalavimą vežėjams atsakyti per tam tikrą terminą pateikiant aiškų ir pagrįstą paaiškinimą. Komisija būtų įpareigota kas trejus metus peržiūrėti sąrašą ir prireikus pasiūlyti jį atnaujinti.

Šis atnaujinimas gali būti priimtas tik pagal įprastą teisėkūros procedūrą, o ne taikant komiteto procedūrą, kaip nustatyta Komisijos pasiūlyme. Dėl to negalima greitai patikslinti sąrašo aiškinimo ar atnaujinti sąrašo siekiant teisinio tikrumo. Iš patirties matyti, kad teisėkūros procedūra, susijusi su oro keleivių teisėmis, paprastai užtrunka ilgiau nei trejus metus. Todėl, jei sąrašą reikėtų atnaujinti kas trejus metus, teisės aktų leidėjas reglamentą peržiūrėtų nuolat.

Vėlavimas keleiviams laukiant orlaivyje: po trijų valandų keleiviai gali rinktis būti nukreipti kitu maršrutu arba atgauti už bilietą sumokėtus pinigus, taip pat jie turi teisę būti išlaipinti. Tai yra trumpesnė nei Komisijos pasiūlyta 5 valandų riba.

Neatvykimas: vietoj Komisijos pasiūlytų iš dalies uždraudžiamų priemonių, taikomų keleiviui neatvykus, visiškas priemonių, taikomų keleiviui neatvykus, uždraudimas grįžtamajam skrydžiui (be papildomų sąlygų). Pagal Komisijos pasiūlymą oro transporto bendrovėms būtų leidžiama reikalauti, kad keleiviai mokėtų mokestį už grįžtamąją kelionę, jei jie nekeliauo išvykstamuoju skrydžiu. Komisija apsisprendė nesirinkti visiško priemonių, taikomų keleiviui neatvykus, uždraudimo, nes tai trukdytų oro transporto bendrovėms siūlyti netiesioginius skrydžius žemesnėmis nei tiesioginių skrydžių kainomis arba susilpnintų jų galimybes tai daryti, taigi pažeistų konkurenciją. Vis dėlto ši nuostata Komisijai yra priimtina, nes ja geriau užtikrinamos keleivių teisės.

Teisė gauti pagalbą: buvo pagerintos keleivių teisės į tai, kad jais būtų pasirūpinta, kol jie laukia dėl skrydžio sutrikimo; įtraukta išsami informacija apie gaiviųjų gėrimų, maisto tiekimą ir apgyvendinimo paslaugas. Tai yra palankiau keleiviams, nei numatyta Komisijos pasiūlyme.

Daugiau teisių konkrečių poreikių turintiems keleiviams. ženkliai geriau užtikrinamos asmenų su negalia ar riboto judumo asmenų, taip pat nėščių moterų, vaikų ir konkrečių medicininių poreikių turinčių asmenų teisės. Draudžiama atsisakyti vežti konkrečių poreikių turinčius asmenis. Numatoma galimybė keliauti su sertifikuotais šunimis vedliais, o šiuos asmenis arba vaiką lydintiems asmenims turi būti nemokamai suteikta galimybė sėdėti greta esančiose sėdynėse, jei yra laisvų vietų. Tai yra palankiau keleiviams, nei numatyta Komisijos pasiūlyme.

Teisė gauti informaciją: keleivių informavimas apie jų teises, oro vežėjų ir tarpininkų pareigas, susijusias su ikisutartine informacija ir informacija sutrikimo atveju, yra sugriežtintas. Šios nuostatos yra palankesnės keleiviams, nei numatyta Komisijos pasiūlyme.

Keleivių asmenvardžių pataisymas: užsakymo metu keleivių padarytos rašybos klaidos arba asmenvardžių pakeitimai po užsakymo gali būti nemokamai pataisyti likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki išvykimo, kaip nustatyta Komisijos pasiūlyme; ši teisė buvo suteikta ir administracinio šių asmenvardžių pakeitimo atveju.

Kai skrydis yra paketo dalis pagal Direktyvą (ES) 2015/2302, paaiškinama, kad kompensaciją pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 galima išskaityti iš paketo organizatoriaus gautos kompensacijos, kad būtų išvengta permokų keleiviams. Šis papildymas atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Kai kurių mokėjimų terminų pratęsimas: sumokėtos sumos atgavimas – oro vežėjams taikomas grąžinimo laikotarpis pailginamas nuo (šiuo metu) 7 dienų iki 14 dienų (derinant su grąžinimo terminu pagal Kelionės paslaugų paketų direktyvą ir Reglamentą (ES) Nr. 181/2011 dėl autobusų keleivių teisių); pagal Reglamentą dėl geležinkelio keleivių teisių, terminas yra 30 dienų, o pagal Reglamentą dėl laivų keleivių teisių – 7 dienos); kompensacija atsisakymo vežti atveju – grąžinimo laikotarpio pailginimas nuo šiuo metu galiojančio „nedelsiant“ iki 7 dienų. Komisija nesiūlė keisti šių laikotarpių, kurie būtų mažiau naudingi keleiviams nei dabartiniai.

Nukreipimas kitu maršrutu naudojantis kito oro vežėjo paslaugomis ar kitų rūšių transportu: prieš nukreipdami kitu maršrutu, oro vežėjai turi pasiūlyti keleiviams kitų galimybių, kad jie galėtų kuo greičiau pasiekti paskirties vietą. Keleivis turi sutikti su tokiomis alternatyvomis ir jos apima nukreipimą kitu maršrutu naudojantis kito oro vežėjo paslaugomis ar kitų rūšių transportu. Šios nuostatos atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Pačių keleivių pasirinktas nukreipimas kitu maršrutu, jei oro vežėjas jiems nepasiūlo vykti kitu maršrutu per 3 valandas, o bilieto kaina negali būti daugiau nei keturis kartus didesnė už pirminio bilieto įsigijimo kainą (jei keleiviams ši kaina riba nepriimtina, jie vis tiek gali reikalauti, kad vežėjas juos nukreiptų kitu maršrutu). Šia nauja nuostata geriau užtikrinamos keleivių teisės kelionės sutrikimo atveju.

Geriau atsižvelgiama į oro vežėjų finansinius pajėgumus – kaip paaiškinta skyriuje „Kompensacijos ribos“ pirmiau, kompensacijai sumokėti nustatytas laiko terminas pailgintas iki 4 valandų (iki 3 500 km nuotolio skrydžiams ir skrydžiams ES viduje) ir 6 valandų (skrydžiams, kurių nuotolis didesnis kaip 3 500 km). Be to, laikotarpis, per kurį turi būti sugrąžinta sumokėta suma, pailginamas nuo 7 kalendorinių dienų iki 14 kalendorinių dienų ir iki 30 dienų tais atvejais, kai aktyvuojami nenumatytų atvejų planai; išplečiamas iš pradžių pasiūlytas ypatingų aplinkybių sąrašas. Ypatingų aplinkybių atveju oro vežėjas gali apriboti apgyvendinimą iki trijų nakvynių, išskyrus konkrečių poreikių turinčius asmenis. Tai atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Buvo išbrauktas **reikalavimas, kad valstybės narės nuolat informuotų Komisiją** apie jose vykdomą reglamento aiškinimą ir taikymą, ir galimybę Komisijai įgyvendinimo aktais nuspręsti, kokie klausimai turi būti nagrinėjami tose ataskaitose. Šiuo klausimu Tarybos pozicija nesutampa su Komisijos pasiūlymu.

Reglamento taikymo srities persvarstymas: Taryba į 17 straipsnio 2 dalies a punktą įtraukė reikalavimą, kad Komisija į pirmąją ataskaitą (praėjus trejiems metams nuo reglamento taikymo pradžios dienos) įtrauktų vertinimą dėl būtinybės ir galimybių persvarstyti reglamento taikymo sritį, siekiant dar labiau sustiprinti keleivių apsaugą ir užtikrinti vienodas sąlygas Sąjungos ir trečiųjų šalių vežėjams. Tai apimtų galimą taikymo srities išplėtimą įtraukiant atvykstanuosius skrydžius, kuriuos vykdo ne ES vežėjai.

Aiškesnės taisyklės dėl atsakomybės už riboto judumo asmenų judėjimo įrangą: kalbant apie riboto judumo asmenis, į tekstą įtrauktos aiškesnės ir griežtesnės nuostatos dėl atsakomybės už registruojamos judėjimo įrangos, įskaitant šunis vedlius, sunaikinimą arba sugadinimą, taip pat oro vežėjų pareigos nedelsiant suteikti laikiną ir (arba) nemokamą pakaitinę judėjimo įrangą ir laikinus šunų vedlių pakeitimo sprendimus. Šios nuostatos yra platesnio užmojo, nei numatyta Komisijos pasiūlyme.

Paprasčiau gauti skundo formas: reikalaujama, kad oro vežėjai keleiviams pateiktų skundo formas prieinamu formatu ir užtikrintų, kad jos būtų prieinamos ir skaitmeninių priemonių nenaudojantiems asmenims, o tai yra palankiau keleiviams, palyginti su pirminiu Komisijos pasiūlymu. Tačiau Komisija buvo pasiūliusi įrengti fizinius stalus keleiviams oro uoste, o Taryba šio pasiūlymo nepalaikė. Šiuo klausimu Tarybos pozicija yra mažiau palanki keleiviams nei Komisijos pasiūlymas.

Bagžas: Taryba nustato asmeninio daikto, kurį keleiviai visada turi teisę be papildomų išlaidų vežti salone, matmenis: jis arba turi tilpti po priešais esančia sėdyne arba būti ne didesnis kaip 40 x 30 x 15 cm. Be to, jei asmeninis daiktas arba rankinio bagažo vienetas negali būti vežamas salone dėl konkrečių priežasčių (tokių kaip saugos sumetimai, pajėgumas ar orlaivio tipo pakeitimas), jis gali būti laikomas bagažo skyriuje be papildomo mokesčio.

Komisijos pasiūlyme rankinio bagažo matmenys nereglamentuojami. Per pirmąjį svarstymą priimtoje pozicijoje Taryba aiškiai nurodo rankinį bagažą ir apibrėžia asmeninio daikto matmenis. Komisija pažymi, kad tai yra minimalus nemokamai vežti leidžiamas bagažo kiekis ir kad praktiškai nemažai daugelio oro transporto bendrovių keleivių jau naudojami tokio dydžio arba didesnio leidžiamo rankinio bagažo sąlygomis.

Konkretus informavimo reikalavimas, susijęs su riboto judumo asmenimis, įskaitant oro vežėjo pareigas pasiūlyti riboto judumo asmenims teisę nemokamai pateikti specialią suinteresuotumo deklaraciją dėl judėjimo įrangos vertės. Tai atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Informacija apie bagažą – išsamesnė informacija, kurią turi pateikti tiek oro vežėjai, tiek tarpininkai, apie didžiausią leidžiamą bagažą ir jo matmenis, konkrečios sąlygos dėl vertingų ir (arba) trapių daiktų, pvz., muzikos instrumentų, ir skaidrumas informuojant apie papildomus mokesčius. Tai atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Teisė lėktuvo salone vežti muzikos instrumentus: keleiviams leidžiama į orlaivio keleivių saloną įsinešti muzikos instrumentą laikantis taikomų saugos taisyklių ir atitinkamo orlaivio techninių specifikacijų ir apribojimų. Tai atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Komisijos pasiūlyme reikalaujama, kad **nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos taip pat užtikrintų Reglamento (EB) Nr. 2027/97 nuostatų**, susijusių su keleivių teisėmis dėl pavėluotai pristatyto, prarasto ar sužaloto bagažo, įskaitant skundus dėl neįgalių ir (arba) riboto judumo keleivių judėjimo įrangos, **vykdymą**. Taryba šį reikalavimą išbraukė. Šiuo klausimu Tarybos pozicija nesutampa su Komisijos pasiūlymu.

Galimybė Komisijai deleguotaisiais aktais reguliariai pritaikyti Monrealio konvencijoje **nurodytas atsakomybės ribas** pakeista dinamine nuoroda į ribas, nustatytas pagal Monrealio konvenciją, paskutinį kartą atnaujintą Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO). Šis sprendimas yra mažiau tinkamas teisinio tikrumo požiūriu. Šiuo klausimu Tarybos pozicija nesutampa su Komisijos pasiūlymu.

4. IŠVADA

Komisija gali iš esmės pritarti politiniam susitarimui, kuris atspindi per pirmąją svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje. Nors Komisija mano, kad kvalifikuota balsų dauguma priimta Tarybos pozicija neatitinka visų esminių jos pasiūlymo tikslų, ji laikosi nuomonės, kad tai apskritai priimtinas pagrindas pradėti derybas su Europos Parlamentu.